

ประวิทย์ ตั้งคงนุษ : รูปแบบที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมของไทยในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญ. (VIALE MODELS OF THE THAI TRADITIONAL COMMUNITY PARTICIPATION IN NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT MANAGEMENT UNDER THE PROVISION OF THE CONSTITUTION)

อ. ที่ปรึกษา : ผศ.อิทธิพล ศรีเสาวลักษณ์ ; 171 หน้า. ISBN 974 -17-4341-6.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม แนวคิดและขอบเขตของสิทธิ ตลอดจนระดับและขั้นตอนในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมตามหลักการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนมีความสัมพันธ์กับจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมของชุมชน โดยถือเป็นสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับหลักนิติรัฐซึ่งต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ขณะที่รูปแบบการจัดการในปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการโดยไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายฉบับใดรับรองสิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ แม้ชุมชนที่มีลักษณะเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมจะมีศักยภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ความไม่ชัดเจนของกฎหมายและรูปแบบของการมีส่วนร่วมดังกล่าวส่งผลให้ศักยภาพของชุมชนลดลง ดังนั้น หากภาครัฐจะได้บัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนก็จะทำให้ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนจึงเสนอแนะให้มีการจัดทำกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม และเสนอรูปแบบในการบัญญัติกฎหมายเพื่อรับรองสิทธิดังกล่าว อาทิเช่น การกำหนดนิยามของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมให้ชัดเจนสอดคล้องตามหลักการในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 การกำหนดให้มีองค์กรที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายทั้งในส่วน of ประชาชน องค์การภาครัฐและชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม รวมทั้งการกำหนดอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรดังกล่าว ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การระงับข้อพิพาท ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

KEY WORD: TRADITIONAL COMMUNITY / PARTICIPATION / SUSTAINABLE DEVELOPMENT

PRAWIT TANGKONGNUJ : VIALBE MODELS OF THE THAI TRADITIONAL COMMUNITY PARTICIPATION IN NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT MANAGEMENT UNDER THE PROVISION OF THE CONSTITUTION. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.ITTIPOL SRISAOWALUK, 171 pp. ISBN 974-17-4341-6.

The purpose of this research is not only to study and analyse viable models of the thai traditional community participation in natural resources and environmet management under the provision of the constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2540 but also to consider viewpoint , limit of that right , level and procedure of thai traditional community participation.

The outcome of this research indicates that participation of thai traditional communities under the balance fashion and sustainable development are related with their customs,local knowledge,arts or good culture of their community. It is customary that the environment' right agreement with legal state. In present time , the models of natural and environment management are processed by the government organization. Although thai traditional communities have capable in managemet but their participation models and laws are not obviose. For this reason, the community's capable in natural resources and environmet management are subsided.Therefore, if the state approves and prescribes the law for obviously, the thai traditional communities participation in natural resources and environmet management will be more efficient.

The above mentioned problems, therefore, the recommends to propose these following recommendations:

1. Enacting the law for obviously about the provision of any rules, powers and duties of the thai traditional community participation.
2. Defining the meaning of thai traditional communitys to be in line with the constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2540.
3. Designating organs, authority , level and procedure of participation, and prescribing rules for the relationship and dispute resolution.